

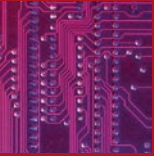
Nacionalna zaklada za znanost,
visoko školstvo i tehnologijski razvoj
Republike Hrvatske

www.nzz.hr

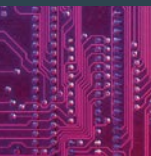
Phone: +385 51 406 583, +385 51 406 587

Trg braće Mazuranica 10, 51 000 Rijeka, CROATIA

Poštovani čitatelji,

Brojne promjene koje zahvaćaju i hrvatsku ekonomiju i društvo rezultat su započete transformacije iz industrijskog društva u društvo znanja. Promjene prate dramatičan porast produktivnosti i uporabe znanja u svim aspektima ljudskog djelovanja. Uravnotežen, a to znači i samoodrživ razvoj neke zajednice ovisi o stvaranju znanja kroz istraživanje, njegovoj primjeni kroz inovacije te diseminaciji prema svim članovima zajednice.

Stvaranje znanja i njegova primjena oduvijek su ovisile o talentu, idejama i poduzetničkoj energiji izuzetnih pojedinaca, a inovacije su zahtijevale hrabre ideje, kreativne vizije, strast za istraživanjem te najvišu razinu organiziranosti i odgovornosti. Produktivna istraživanja koja su okrenuta intenzivnom i ubrzanom razvoju trebaju i resurse i talent kako bi se osigurala zadovoljavajuća brzina i mogao pratiti korak razvoja. Zbog toga se u društvu znanja i ta paradigma značajno mijenja pa se stvaranje i diseminacija znanja počinje odvijati kroz zajednice i napredne mreže znanja. Razvoj mreža znanja moguć je kada istraživači uz pomoć informacijsko-komunikacijskih tehnologija koncentriraju i ujedinjuju napore za rješavanje problema i diseminaciju znanja. Tada te zajednice nameću razradu novih organizacijskih modela i procesa donošenja odluka, a građani se moraju učiti kako učiti jer imaju neposredan pristup velikoj količini znanja koje proizvodi znanstvena zajednica.

Nacionalna zaklada za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske pokušava odgovoriti na te izazove stvaranjem programa i financijskih instrumenata kojima će poduprijeti razvoj izuzetnih pojedinaca i ideja, potaknuti na suradnju i stvaranje mreža znanja te stvarati dobra iskustva i prakse koje će doprinijeti razvoju ekonomije i cijelog društva.

Dr. sc. Pero Lučin
Predsjednik Upravnog odbora

Uvod

Nacionalnu zakladu za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske osnovao je Hrvatski sabor u prosincu 2001. godine.

Osnovna **misija** Zaklade je promocija znanosti, visokog školstva i tehnološkog razvoja u Republici Hrvatskoj s temeljnim ciljem osiguravanja gospodarskog razvoja i poticanja zapošljavanja.

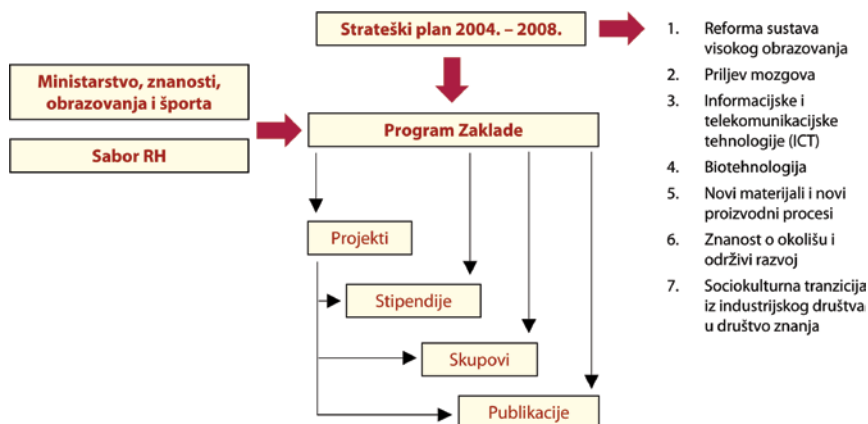
Zaklada osigurava potporu znanstvenih, visokoobrazovnih i tehnoloških programa i projekata te potiče međunarodnu suradnju na području visokoga školstva. Potpora uključuje i pomoć u realizaciji znanstvenih programa od posebnog interesa u području fundamentalnih, primijenjenih i razvojnih istraživanja.

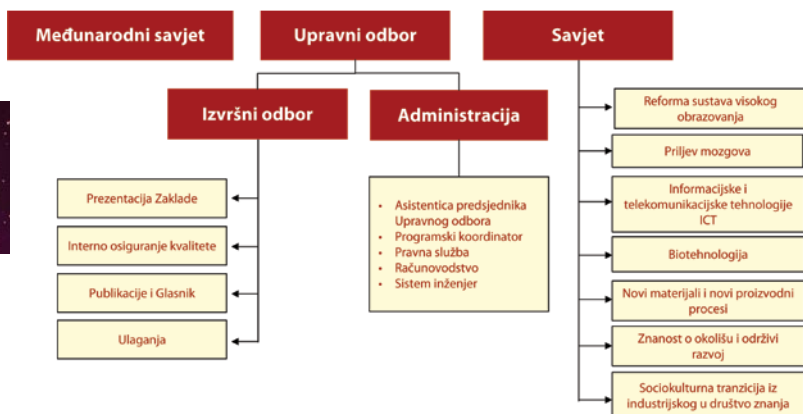
Strateški plan Zaklade

Upravni odbor je u **Strateškom planu 2004.-2008.** utvrdio četiri temeljne strateške vrijednosti te sedam prioritetnih područja koja će se promicati kroz programe Zaklade.

Vizija je Zaklade da ulaganjem u **ljude i ideje** te poticanjem **suradnje**, promicanjem **izvrsnosti** i pomaganjem projekata koji izravno doprinose razvoju Republike Hrvatske pomaže transformaciju hrvatskog društva u društvo znanja, razvitak svjetski prepoznatljivog znanstvenog istraživanja i gospodarstva temeljenog na znanju. Ostvarivanjem svoje vizije Zaklada će **unaprijediti sedam prepoznatih prioriteta područja hrvatske znanosti** opisanih u Strateškom planu.

Organizacijska struktura Zaklade

Upravni odbor

Upravni odbor je najviše tijelo Zaklade. Članove Upravnog odbora imenuje **Hrvatski sabor** na prijedlog Rektorskog zbora visokih učilišta Republike Hrvatske, javnih instituta, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Nacionalnog znanstvenog vijeća, Nacionalnog vijeća za visoku naobrazbu te Ministra znanosti, obrazovanja i športa (2 člana). Članovi između sebe biraju **predsjednika te dva zamjenika predsjednika**.

Nakon isteka **četverogodišnjeg mandata** članovi Upravnog odbora mogu biti ponovno imenovani na tu funkciju. Upravni odbor može osnovati stručne službe te stalne i povremene komisije radi evaluacije, analize i ocjene programa, obrade zamolbi, izrade prijedloga i za druge poslove.

Izvršni odbor

Članove Izvršnog odbora imenuje Upravni odbor na razdoblje do dvije godine. Izvršni odbor je osnovan u **tri područja rada** unutar kojih Upravnom odboru predlaže plan aktivnosti: **Interno osiguranje kvalitete, Prezentacija Zaklade u javnosti i Publikacije Zaklade i Glasnik**.

Međunarodni savjet

Međunarodni savjet (**International Advisory Board**) pomaže i savjetuje Upravni odbor o pitanjima relevantnim za razvoj Zaklade. Čine ga članovi upravljačkih struktura srodnih europskih institucija: **Irske zaklade za znanost**

(*Science Foundation of Ireland*), **Finske akademije** (*Academy of Finland*), **Njemačke znanstvene zaklade** (*Deutsche Forschungsgemeinschaft*) i **Švicarske nacionalne zaklade za znanost** (*Swiss National Science Foundation*).

Savjet

Savjet Zaklade (**Advisory Council**) čine stručnjaci za pojedina strateška područja Zaklade. Savjet Zaklade se sastoji od **7 vijeća** oformljenih prema prioritetenim područjima sa po **5 stručnjaka (dva iz Hrvatske, jedan iz dijaspore i dva iz inozemstva)**. Temeljne zadaće i obaveze Savjeta su usmjerene na poboljšanje kvalitete znanstvenog rada i istraživanja koje podupire Zaklada te na pomoć Upravnom odboru Zaklade u određivanju programskih prioriteta i ostvarivanju osnovne svrhe Zaklade.

Administrativno osoblje Zaklade

U Zakladi su zaposlene **asistentica predsjednika Upravnog odbora i programske koordinatorice**. **Tajnica Zaklade** koordinira aktivnosti Zaklade u Zagrebu te je zadužena za svu korespondenciju Zaklade u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa. Radu Zaklade pridonose i vanjski suradnici: **knjigovodstveno-računovodstveni servis, IT podrška i odvjetnički ured**.

Interno osiguranje kvalitete

Sustavom za interno osiguranje kvalitete rada Zaklada ciljano provjerava i prikuplja informacije i kritike o pojedinim područjima rada.

Praćenje aktivnosti Zaklade, u svrhu realizacije njenih strateških ciljeva, provodi se mehanizmima interne kontrole kvalitete neovisno o evaluacijskom postupku programa Zaklade. U tu svrhu kontinuirano se razvijaju **upitnici za kontrolu kvalitete** čiji su ciljevi sljedeći: analiza evaluacije i ishoda prijave za programe Zaklade, usklađenost odobrenih programa s planiranom strategijom i misijom Zaklade, uspostava sustava mjerenja uspješnosti odobrenih projekata i programa te standardizacija sustava mjerenja uspješnosti odobrenih projekata i programa u svrhu učinkovite validacije djelatnosti Zaklade.

Programi Zaklade

1. Potpora reformi visokog obrazovanja

Strateško područje potpore reformi visokog obrazovanja je prvo unutar kojega su 2004. godine pokrenuti programi Zaklade. Unutar ovog područja Zaklada je otvorila četiri programa:

Uspostavljanje programa III ciklusa (doktorskih studija)

Cilj programa je poduprijeti reformu poslijediplomskog obrazovanja u Hrvatskoj te izgradnja kvalitetnih doktorskih studija. Ovaj program podržava sve one institucije koje su spremne uspostaviti programe doktorskih studija, sukladno nastojanjima Europske udruge sveučilišta (*European University Association, EUA*), kako bi se njihova iskustva mogla koristiti u ostalim visokoobrazovnim institucijama.

Izgradnja institucijskih mehanizama za unapređenje kvalitete

Programom se želi potaknuti razvoj institucijskih jedinica i mehanizama za osiguranje kvalitete na sveučilištima i njihovim sastavnicama, odnosno ostalim visokim učilištima, s ciljem promicanja visokih standarda obrazovanja na visokim učilištima i pružanja aktivne podrške svim članovima akademske zajednice.

Uspostavljanje programa združenih studija

Cilj programa je poduprijeti razvoj združenih studija (*joint studies*) i združenih akademskih stupnjeva (*joint degrees*) unutar prioriternih područja te poticati mobilnost studenata i profesora i ubrzati izgradnju nacionalnog sustava za priznavanje diploma i kvalifikacija.

Integrirano sveučilište i integrirani sustav tercijarnog obrazovanja

Cilj programa je pripremiti organizacijsko pravni okvir za integriranje sveučilišta, povećanje učinkovitosti tercijarnog obrazovanja u Hrvatskoj te stvaranje ekspertize u Hrvatskoj vezane uz organizaciju i politiku visokog obrazovanja.

2. Priljev mozgova

Znanje postaje sve važnija ekonomska kategorija pa se sve više pažnje posvećuje znanju i ljudima koji ga posjeduju. Stoga ovaj program omogućuje istraživačima i ostalim članovima akademske zajednice edukaciju i uvjete koji će dovesti do stvaranja i primjene novih znanja.

Gost

Cilj programa je znanstvenicima koji žive izvan Hrvatske omogućiti rad na istraživačkom projektu u Hrvatskoj unutar strateških prioriteta Zaklade.

Senior

Programom se podržava zapošljavanje profesora ili priznatog znanstvenika koji želi zasnovati radni odnos na hrvatskom sveučilištu ili znanstvenom institutu na kojem će provoditi istraživanja.

Postdoc

Programom se podržava napredovanje i osamostaljenje mladih istraživača, posebice unutar područja u kojima nema dovoljno mogućnosti za postdoktorsku izobrazbu u Hrvatskoj.

Potpora znanstvenicima-povratnicima i znanstvenicima iz inozemstva

Cilj programa je vrhunskim hrvatskim i stranim znanstvenicima koji su ostvarili nezavisnu istraživačku karijeru u inozemstvu omogućiti uvjete za provođenje visoko kvalitetnih istraživanja u Hrvatskoj.

3. Izobrazba doktoranda

Programi za izobrazbu doktoranda su raspisani kako bi se osigurali uvjeti za ostvarivanje težnji mladih istraživača, omogućila **mobilnost** mladih istraživača, potakla organizacija radionica i tečajeva te podigla razina kvalitete doktorskih studija.

Stipendije za doktorande

Cilj je omogućiti sudjelovanje hrvatskih doktoranda u međunarodno priznatim istraživačkim grupama kako bi izradili doktorat s visokim znanstvenoistraživačkim doprinosom te time i prijenos znanja, metodologija i tehnologija.

Nacionalni tečajevi i ljetne škole za doktorande

Cilj programa je unapređenje i podizanje kvalitete doktorskih studija kroz organizaciju vremenski ograničenih tečajeva i ljetnih škola unutar tema koje su od značenja za provođenje više doktorskih programa u Hrvatskoj.

4. Partnerstvo u temeljnim istraživanjima

Programom se podupiru relevantna temeljna istraživanja koja mogu ubrzati razvoj novih i postojećih poduzeća te se nastoje privući oni predstavnici industrije i poduzetništva koji će značajno doprinijeti ekonomskom i tehnološkom razvoju Hrvatske. Zaklada želi nametnuti svijest hrvatskoj akademskoj zajednici, odnosno industriji i poduzetništvu, da temeljna istraživanja nemaju za cilj samo stvoriti znanstveni rezultat, već im je jednako važna zadaća obrazovati pojedince najvišom razinom akademskih kompetencija koje ne služe samo znanstvenim istraživanjima, nego i razvitku gospodarstva.

5. Potpora uključivanju hrvatskih znanstvenika u programe Europske znanstvene zaklade (*European Science Foundation, ESF*)

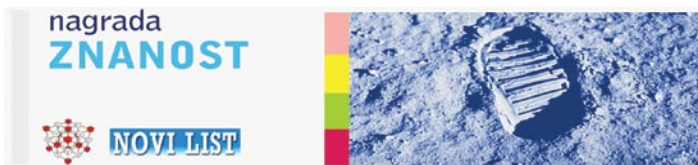
U okviru ovog programa, Zaklada financira sudjelovanje hrvatskih znanstvenika u **EUROCORES programima i Programima istraživačkih umrežavanja Europske znanstvene zaklade**. Osnovni cilj ovog programa je uključivanje Hrvatske u Europski znanstveni prostor. Program se provodi u suradnji s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti.

6. EMBO stipendija za uspostavu laboratorija

Zaklada se programu Europske organizacije za molekularnu biologiju pod nazivom EMBO Installation Grants pridružila 2006. godine. Cilj programa je omogućiti vrhunskim hrvatskim i stranim znanstvenicima s područja bioloških znanosti **dolazak u Hrvatsku, uspostavu laboratorija u Hrvatskoj i razvoj karijere** unutar Europske znanstvene zajednice.

7. Nagrada ZNANOST

Godišnja nacionalna nagrada ZNANOST rezultat je suradnje Zaklade i dnevnog lista Novi list. Temeljni cilj nagrade ZNANOST je promicanje znanstvenoistraživačkih aktivnosti studenata dodiplomskog i preddiplomskog studija i poticanje studenta na uključivanje u znanstvenoistraživački rad te isticanje njihovih prednosti pred ostalim studentima prilikom zapošljavanja.

Međunarodne aktivnosti

Od svog ustrojstva, Zaklada u svim strateškim dokumentima ističe iznimnu važnost internacionalizacije svojih aktivnosti i programa te programskog povezivanja sa stranim organizacijama. Shodno tome, Zaklada intenzivno radi na uspostavljanju **međunarodne suradnje** koja je samo dio proaktivne strategije.

Kroz aktivnu suradnju s vodećim europskim organizacijama i zakladama: **Irskom znanstvenom zakladom (SFI)**, **Švicarskom nacionalnom zakladom za znanost (SNFS)**, **Finskom akademijom (AFi)** te **Njemačkom zakladom za znanost (DFG)**, preko **Međunarodnog odbora (International Advisory Board)**, Zaklada planira **zajedničke programe (joint programmes)** te organiziranu edukaciju osoblja.

Svojim uključivanjem u inicijative **Europske znanstvene organizacije (ESF)** i **Europske organizacije za molekularnu biologiju (EMBO)** Zaklada podupire hrvatske znanstvenike u njihovom uključivanju u Europski znanstveni prostor.

Evaluacijski postupak

Prilikom ocjenjivanja projekata Zaklada postavlja jasna pravila kojima potiče stručnost i izvrsnost, a kod njihove evaluacije slijedi ova temeljna načela: **načelo kvalitete, načelo transparentnosti, načelo jednakosti tretmana, načelo nepristranosti te načelo efikasnosti i brzine.** Uz ova temeljna načela Upravni odbor Zaklade ima pravo za pojedine programe uvesti i dodatne evaluacijske kriterije.

Evaluacijski postupak se sastoji od nekoliko koraka:

1. Natječaj

Uvjete natječaja definira Upravni odbor i mogu se razlikovati za različite programe.

2. Predaja prijedloga projekata

Prijedlozi projekata prijavljuju se isključivo na službenim obrascima Zaklade uz poštivanje svih uvjeta navedenih u natječaju. Uvjeti se mogu razlikovati za različite natječaje.

3. Administrativna provjera prijedloga projekata

Administrativno osoblje Zaklade provjerava zadovoljava li prijedlog projekta sve uvjete navedene u natječaju, ispunjava listu provjere i detalje o projektu unosi u elektroničku bazu Zaklade. Ne zadovolji li prijedlog projekta uvjete natječaja, isključen je iz daljnje evaluacijske procedure, a o odluci obaviješten voditelj prijedloga projekta.

4. Prvi krug evaluacije

Sve projekte koji zadovolje administrativnu provjeru procjenjuje Evaluacijski odbor (EO). Svaki član EO nezavisno procjenjuje pristigle prijedloge i ocjenjuje ih po određenim kriterijima u Evaluacijskom obrascu I na skali od 1 do 10. Nakon toga upisuju se promijenjene ocijene nakon drugog kruga, radi se rang lista svih prijavljenih prijedloga projekata i upisuje se u Evaluacijski obrazac II.

5. Peer review evaluacija

Drugi krug evaluacije vrše nezavisni recenzenti po principima suradničke procjene (peer review) i to kada se radi o većim projektima u koje su uključena značajna financijska sredstva. Rezultati evaluacije se upisuju u službeni Evaluacijski obrazac III.

6. Odluka Upravnog odbora

Nakon evaluacije, Evaluacijski odbor daje svoje preporuke i ocjene o prijedlozima projekata Upravnom odboru Zaklade koji na temelju toga odlučuje o (ne)prihvaćanju prijedloga projekta. Svi projekti koji su ispod praga prihvatljivosti se odbijaju i o tome se pismeno obavještavaju voditelji projekata i njihove institucije. Javno se obznanjuje popis i sažetci projekata prihvaćenih za financiranje te se nakon toga pristupa izradi ugovora.

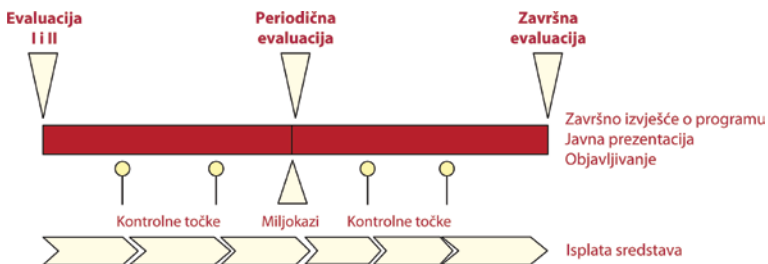
7. Evaluacija izvještaja

Od voditelja prihvaćenih projekata traži se da dostavljaju izvješća o napretku koja se evaluiraju na službenom Evaluacijskom obrascu IV. Izvješća evaluira Evaluacijski odbor koji je vršio i evaluaciju prijedloga projekta. Nakon evaluacije nastavlja se financiranje prema ugovoru, moguće je i povećati ili smanjiti sredstva odnosno prekinuti financiranje projekta, o čemu odlučuje Upravni odbor.

Od 2006., uz izvještaj o projektu, Upravni odbor Zaklade zahtijeva i revizijsko izvješće financijskog poslovanja projekta.

Evaluacijski odbor

Evaluacijski odbor broji 3 do 5 članova, zadužen je za evaluaciju prijave na natječaje Zaklade, a osniva ga Upravni odbor za svaki program posebno. Članovi Evaluacijskog odbora prije evaluacije potpisuju Izjavu o povjerljivosti i nepostojanju sukoba interesa čime pristaju na potpunu povjerljivost i nepristranost tijekom rada. Evaluacija se vrši u skladu s Priručnikom za evaluacijski postupak, a Evaluacijski odbor ne odlučuje o financiranju već samo daje preporuku Upravnom odboru.

Imovina Zaklade

Zaklada svoje prihode ostvaruje iz Državnog proračuna te iz bankovnih kamata ulažući sredstva koja posjeduje. Od prihoda iz Državnog proračuna 50% sredstava ulazi u **osnovnu imovinu Zaklade**, koja po Statutu Zaklade i Zakonu o Nacionalnoj zakladi za znanost mora doseći 100.000.000 kuna te se **ne smije trošiti**. Ostalo su **programska sredstva**. Sredstva se oročuju, no trenutna dinamika i opseg financiranja zahtijeva izradu fleksibilnijeg modela ulaganja i dugoročnog plana.

